

Załącznik do uchwały nr
Zebrania Wiejskiego Sołectwa Jeruty
z dnia 23 listopada 2023r.
i załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Świętajno z dnia 2023r.

Plan Odnowy Miejscowości Jeruty na lata 2023-2030

**Gmina Świętajno
październik, 2023**

SPIS TREŚCI

I. Część ogólna	3
1. Wprowadzenie	3
2. Odniesienie do dokumentów strategicznych	4
3. Opis i charakterystyka miejscowości	5
3.1. Położenie	5
3.2. Ludność	7
3.3. Historia	8
3.4. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne	9
II. Inwentaryzacja zasobów, służąca odnowie miejscowości	11
1. Środowisko naturalne i zasoby przyrodnicze	11
2. Infrastruktura społeczna	12
3. Infrastruktura techniczna	13
4. Rolnictwo	14
5. Jaka jest miejscowość Jeruty	15
III. Analiza mocnych stron, słabych stron, szans i zagrożeń	15
1. Główne problemy wsi i sołectwa	16
2. Mocne strony	16
3. Słabe strony	16
4. Szanse	17
5. Zagrożenia	17
IV. Plany i kierunki rozwoju	18
1. Dlaczego chcemy odnowy miejscowości	19
2. Wizja rozwoju wsi	19
3. Priorytety rozwoju, cele strategiczne i działania	20
4. Koszty i harmonogramy przedsięwzięć, źródła finansowania	22
V. System wdrażania i monitoringu Planu	26
VI. Podsumowanie	28

I. Część ogólna

1. Wprowadzenie

Plan Odnowy Miejscowości (POM) jest dokumentem, którego najważniejszym elementem jest wypracowanie ścieżki rozwojowej danej wsi. Aby to osiągnąć należy zbadać dostępne zasoby, zebrać oczekiwania ludności i wybrać jak najlepszą ścieżkę dotarcia ze stanu obecnego do tego zakładanego w określonej perspektywie czasu. Opracowywanie Planu jest procesem, w którym ważne jest pobudzanie i stymulowanie współpracy środowisk lokalnych na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego, zachęcanie do nowych form różnorodnej aktywności, zapobieganie peryferyzacji miejscowości, a także tworzenie poczucia więzi mieszkańców ze swoją miejscowością.

Ważne jest, by POM był dokumentem powstałym w sposób umożliwiający szeroki udział mieszkańców miejscowości. Plan Odnowy Miejscowości Jeruty powstał właśnie w sposób partycypacyjny, czynny udział procesie tworzenia Planu brali mieszkańcy, uczestnicząc w zebraniach wiejskich, angażując się w spotkania w ramach Programu Odnowy Wsi Woj. Warmińsko-Mazurskiego pn. „Wieś Warmii, Mazur i Powiśla miejscem, w którym warto żyć”. Jednym z narzędzi wykorzystywanych do utworzenia Planu, w szczególności uzyskania opinii mieszkańców na temat ich środowiska była ankieta (załącznik do Planu), w której wypowiadali się na temat lokalnych atrakcji jak i problemów i zadań do wykonania we wsi. Wykorzystano też inne narzędzia: spacer po miejscowości, analiza materiałów z historii wsi (m.in. kronika szkolna), dokumentacja fotograficzna, spotkania i rozmowy, dyskusje. W treści Planu uwzględniono doświadczenia gminnego samorządu: protokoły z zebrań wiejskich, spotkań z mieszkańcami, wnioski zgłaszane do władz gminy, realizowane zadania i in.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, jej historię, analizę zasobów służącą przedstawieniu stanu rzeczywistego, analizę SWOT, planowane kierunki rozwoju wsi, a także zakładane przedsięwzięcia wraz z szacunkowymi kosztami i harmonogramem ich realizacji. Dokument ten, poprzez realizację wskazanych w nim przedsięwzięć, przyczyni się do podniesienia standardu życia mieszkańców wsi Jeruty oraz zwiększy atrakcyjność miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości Jeruty na lata 2023-2030 jest dokumentem o charakterze otwartym, który w zależności od potrzeb i uwarunkowań finansowych będzie mógł być aktualizowany. Pozwala to na pewną swobodę, jeśli chodzi o możliwość dopisywania nowych działań, a także zmienianie kolejności ich realizacji, w zależności od istniejących uwarunkowań i dostępu do funduszy.

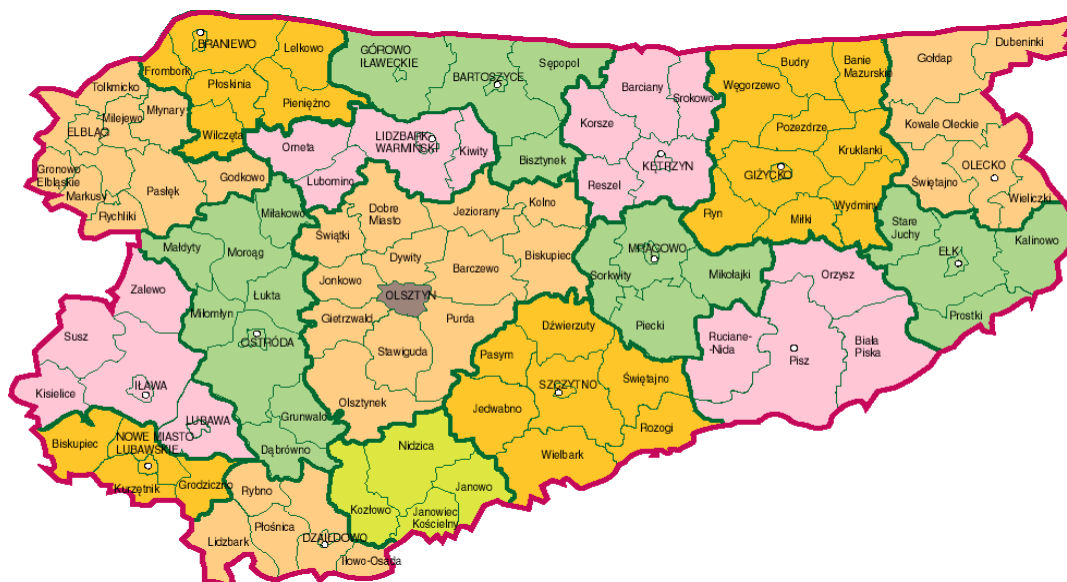
2. Odniesienie do dokumentów strategicznych

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem programowym, który integruje potrzeby społeczności lokalnej w zakresie ładu kulturowo – ekologicznego, społecznego, gospodarczo – infrastrukturalnego. Przy ustaleniach treści planu wzięto pod uwagę zapisy z dokumentów i programów planistycznych, będących podstawą polityki regionalnej zarówno na poziomie krajowym, regionalnym jak i lokalnym. Należy zaznaczyć, iż część takich dokumentów straciła ważność w okresie pandemii i obecnie jest w fazie opracowania/aktualizacji. Na potrzeby niniejszego Planu zbadano powiązanie Planu z dokumentem strategicznym opracowanym dla Gminy Świętajno : Strategia Rozwoju Gminy Świętajno 2023-2030.

3. Opis i charakterystyka miejscowości Jeruty.

3.1 Położenie

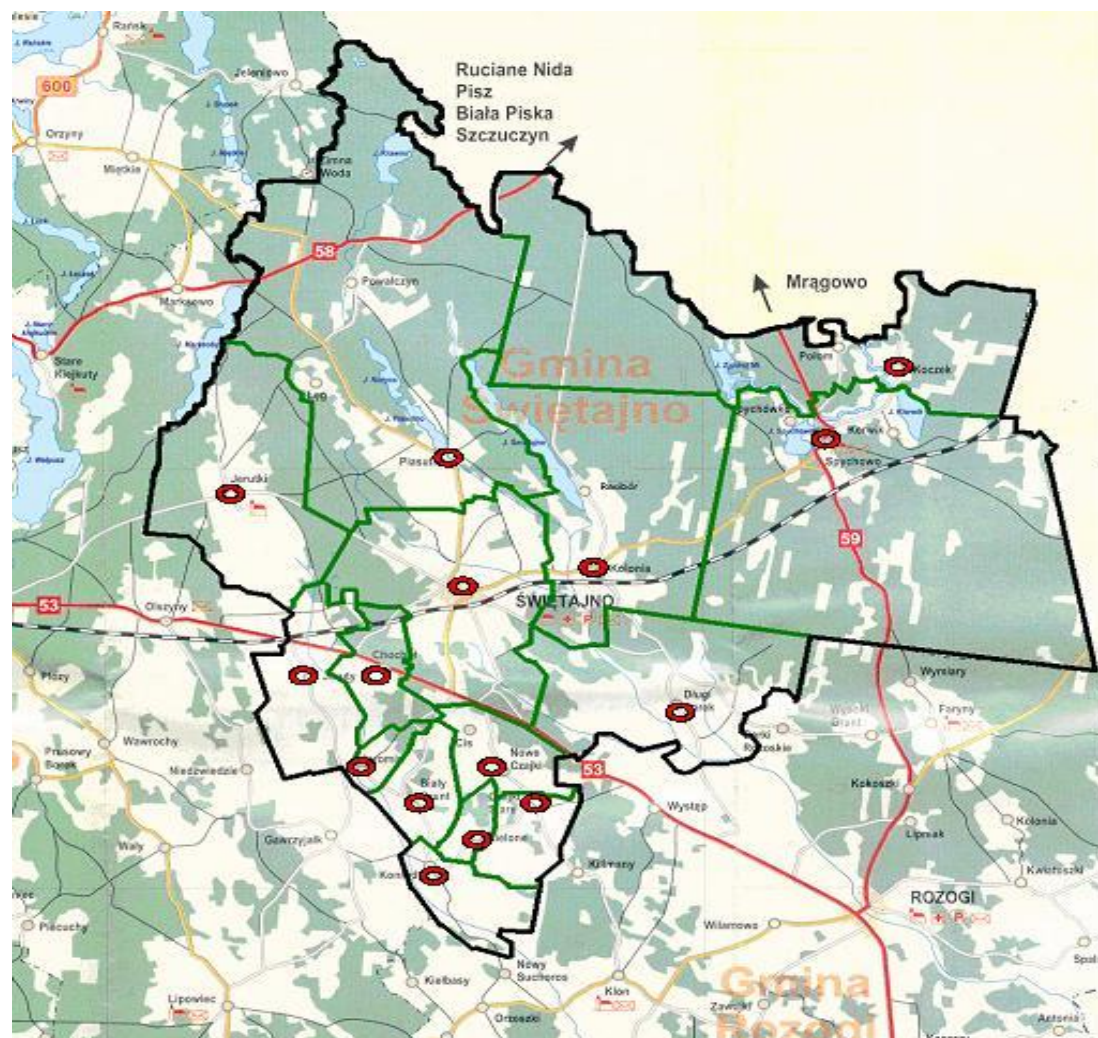
Miejscowość Jeruty położona jest na terenie gminy Świętajno, w powiecie szczycieńskim, w województwie Warmińsko – Mazurskim.

Położenie powiatu szczycieńskiego i gminy Świętajno na tle województwa warmińsko-mazurskiego

Miejscowość Jeruty położona jest w zachodniej części Gminy Świętajno, w odległości 7 km od Świętajna i 12 km od Szczytna. Szacunkowa powierzchnia sołectwa wynosi ok. 13 km².

Przez teren sołectwa przebiega droga krajowa nr 53 Olsztyn-Ostrołęka, droga powiatowa nr 1675N oraz linia kolejowa Szczytno-Pisz. Sołectwo leży na terenie równinnym, rolniczym. Od strony wschodniej znajduje się duży kompleks lasów Nadleśnictwa Spychowo.

 siedziba sołectwa

3.2 Ludność

Na dzień 31 października 2023 r. Jeruty zamieszkiwało 301 osób, co stanowi około 5,43 % mieszkańców Gminy Świętajno (5548). Liczbę ludności w ostatnich latach pokazuje tabela:

Sołectwo	liczba mieszkańców	
Jeruty	2023	301
	2020	308
	2018	312
	2016	328

	2014	339
	2012	343
	2010	339
	2008	337

Jeruty – panorama wsi

3.3 Historia

Jeruty (niem. Gross Jerutten) powstały na początku XVIII wieku, pośród terenów bagiennych. Wcześniej istniała tu krzyżacka stacja myśliwska. Mieszkańcy trudnili się m.in. produkcją „kurpi” – chodaków z łyka. Wieś została założona w r.1706 w ramach osadnictwa szkatułowego. Zabudowa wsi jest zwarta i ma charakter ulicowy .

Centralne miejsce we wsi zajmuje szkoła; wg wspomnień Karoliny Biber, Mazurki zamieszkałej w Jerutach, oddana do użytku w r. 1903, po uroczystym wyświęceniu.

Podczas działań wojennych I wojny światowej, szkoła spłonęła, nowy murowany budynek powstał w r.1922, na planie litery L, surową elewację ożywia profilowany gzyms wieńczący oraz wystawka na dachu. W budynku szkoły były 3 mieszkania dla nauczycieli.

Po II wojnie światowej, na opuszczone okoliczne gospodarstwa rolne przybyli osiedleńcy z okolicy Ostrołęki, Myszyńca, Przasnysza, Makowa Mazowieckiego oraz kilka rodzin z Podkarpacia. We wsi zostały tylko 2 rodziny mazurskie. W miejscowej szkole z biegiem lat wykonywano kolejne remonty (m.in. oprawa drzwi, ram okiennych, naprawa pieców), zwiększała się liczba uczniów i podnosił się poziom organizacyjny.

W latach 1945-49 w szkole były 4 klasy, w latach 1949-51 – 5 klas, 1952-55 – 6 klas, Od r.1955 – 7 klas. Oprócz zajęć dla dzieci w szkole organizowano kursy dla dorosłych (m.in. Przysposobienie rolnicze, kurs nauki dla pracujących). W roku 1959 w szkole przeprowadzono remont kapitalny parteru, stopniowo poprawiało się wyposażenie sal lekcyjnych i biblioteki. W ostatnich latach systematycznie maleje liczba dzieci uczęszczających do szkoły, co wynika m.in. z zmniejszającej się liczby urodzeń. Podobną tendencję zauważa się w całej gminie Świątajno. W roku szkolnym 2022/2023 do szkoły uczęszcza 56 uczniów do 7 oddziałów (w klasie VIII nie ma uczniów), w tym 13 dzieci do oddziału przedszkolnego. Ponad 50% uczniów dojeżdża do szkoły z innych miejscowości przypisanych do obwodu szkolnego.

W roku 2023 szkoła obchodzi 20-lecie uroczystości nadania imienia Kornela Makuszyńskiego.

Prognoza demograficzna – dzieci urodzone w latach 2016-2023
w miejscowościach, należących do obwodu szkolnego Szkoły Podstawowej w Jerutach

miejscowość	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Jeruty</i>	1	1	4	7	3	3	5	0
<i>Biały Grunt</i>	1	4	2	1	2	1	2	2
<i>Konrady</i>	1	1	1	2	1	0	1	0
<i>Jerominy</i>	1	0	0	0	0	1	1	1
<i>Zielone</i>	1	0	0	1	1	0	1	0
<i>Stare Czajki</i>	0	1	1	1	2	0	0	0
<i>Nowe Czajki</i>	0	1	1	0	2	0	0	1
<i>Chochół</i>	1	0	1	0	3	0	1	1
razem	6	8	10	12	14	5	11	5

opracowano wg danych Urzędu Gminy Świętajno (październik 2023)

3.4 Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Wieś Jeruty posiada zwartą zabudowę mieszkalną, stad też w układzie przestrzenno-urbanistycznym wsi można wyróżnić centralny obszar wsi. Obszar ten położony jest wzdłuż drogi powiatowej nr 1675N. Miejscowość Jeruty jest wsią posiadającą układ typowej ulicówki. Domy mieszkalne jedno lub wielorodzinne rozciągają się na odcinku ok. 900 m, tworząc zwartą zabudowę. Jadąc przez wieś Jeruty po obu stronach drogi rozciąga się chodnik biegnący wzdłuż większości zabudowań. W centrum wsi znajduje się szkoła oraz przystanek komunikacji publicznej wraz z parkingiem, ponadto wieś posiada 2 sklepy spożywczo-przemysłowe oraz budynek w którym znajduje się małe pomieszczenie świetlicy wiejskiej. Brak wydzielonej przestrzeni w centrum miejscowości służącej jako miejsce spotkań, wypoczynku i rekreacji mieszkańców oraz przestronnej świetlicy wiejskiej z zapleczem sanitarnym zdecydowanie obniża atrakcyjność wsi. Dlatego też zagospodarowanie terenu z przeznaczeniem na urządzenie plenerowego miejsca spotkań jak również adaptacja pomieszczeń na świetlicę wiejską oraz odpowiednie wyposażenie, rozbudowa placu zabaw, budowa biska sportowego - umożliwią rozwój funkcji społeczno-kulturalnej i rozwój miejscowości, a przede wszystkim sprzyjać będą rozwojowi kontaktów społecznych i integracji oraz aktywizacji wsi.

Szkoła Podstawowa im. K. Makuszyńskiego w Jerutach

II. Inwentaryzacja zasobów służąca odnowie miejscowości

1. Środowisko naturalne i zasoby przyrodnicze.

Większą część sołectwa zajmują użytki rolne, od strony wschodniej znajdują się tereny leśne. Niewielka część sołectwa Jeruty od strony północno-wschodniej leży w granicach obszaru NATURA 2000 Puszcza Piska.

Teren sołectwa leży w mazurskiej dzielnicy klimatycznej, typu pojeziernego, wystawionej na częste działanie zimnych i suchych mas powietrza arktycznego. Typowe są ostre zimy, niskie temperatury w okresie zimowo-wiosennym, krótki okres wegetacji, niewielka ilość opadów. Przeważają wiatry z kierunków południowo-zachodnich, nasilające się zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym. Podobne tendencje wykazuje zachmurzenie. Na klimat lokalny wpływ ma rzeźba terenu oraz szata roślinna i struktura wód. Sprzyjają one dużym dobowym wahaniom temperatury, zróżnicowanej prędkości wiatru oraz przymrozkom wiosenno-jesiennym.

Na terenie wsi Jeruty nie ma wyróżniających się zabytków. Jako obiekty dziedzictwa

kulturowego o wartościach tradycyjnych, na uwagę zasługują drewniane chałupy z okresu XIX wieku. Wieś nie leży w granicach parku krajobrazowego, nie występują też na tym terenie jeziora. W pagórkowatych okolicach Jerut można dopatrywać się śladów przebiegu wzniesień moren czołowych z okresu ostatniego zlodowacenia.

wieś Jeruty, przykład starszej zabudowy

2. Infrastruktura społeczna

We wsi znajduje się szkoła podstawowa z oddziałem przedszkolnym. Stanowi ona centrum działań nie tylko edukacyjnych i wychowawczych ale również kulturalnych i rekreacyjnych. We wsi brak jest placówek instytucji kultury oraz jednostek ochotniczej straży pożarnej. Szkoła posiada zagospodarowany teren (ogród, boisko, plac zabaw, lapidarium). Uczniami szkoły w Jerutach są nie tylko mieszkańcy Jerut lecz także okolicznych wsi (Biały Grunt, Jerominy, Konrady, Chochół, Stare Czajki, Nowe Czajki, Zielone) placówka ma charakter szkoły zbiorczej. Przy szkole znajduje się przystanek komunikacji publicznej oraz parking. W roku 2019 wykorzystując otrzymane w procedurze konkursowej środki zewnętrzne, gmina wykonała boisko wielofunkcyjne w bezpośrednim sąsiedztwie szkoły. W szkole wykonywano wiele remontów i modernizacji, m.in. w 2007 r. - termomodernizację (docieplenie ścian budynku, remont kominów i wymiana pokrycia dachowego, stolarki okiennej, drzwiowej, wymiana instalacji odgromowej i in.), w r. 2017, remont świetlicy szkolnej, wygospodarowanie gabinetu pielęgniarki, pomieszczeń sanitariatów, przestrzeni komunikacyjnej na piętrze (korytarz) w części dawnego strychu oraz w skrzydle szkoły wygospodarowanie odrębnego pomieszczenia na świetlicę wiejską z osobnym wejściem od zewnątrz, uzupełniono też infrastrukturę elektryczną i przeciwpożarową (m.in. oświetlenie awaryjne, uzupełnienie wewnętrznej instalacji wodociągowej, stropy i przegrody o wyższej trwałości ogniowej, instalacje przeciwdymowe, zabezpieczenia elementów konstrukcji dachu, i in.).

2a. Działania Sołectwa w Programie Odnowa Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego "Wieś Warmii Mazur i Powiśla miejscem w którym warto żyć".

Jeruty działają w Programie Odnowa Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego „Wieś Warmii Mazur i Powiśla miejscem w którym warto żyć”. Przystąpienie do Programu miało miejsce w r. 2014. Sołectwo zrealizowało kilka projektów, na które pozyskano dofinansowanie łącznie zł. Największą wartością uczestnictwa w Programie była i jest zmiana nastawienia mieszkańców do bezinteresownego działania dla dobra lokalnej społeczności, co zaowocowało utworzeniem Grupy Odnowy Wsi, opracowaniem Planu Odnowy Miejscowości i zmianami wizerunku wsi Jeruty, w szczególności w centrum miejscowości, w którym wykonano zagospodarowanie kilku gminnych działek naprzeciwko szkoły. Realizowano tu projekty „Co po kuźni 100 lat później”, a następnie „Ogrodowy świat atrakcji dla zdrowia i rekreacji”. Powstało atrakcyjne miejsce spotkań z wiatami, miejscami do siedzenia, przestrzeń

do uniwersalnego wykorzystania, jak również plac z urządzeniami do ćwiczeń, fitness (siłownia plenerowa) plac zabaw dla dzieci, ścieżka sensoryczna i oryginalne otoczenie roślinne, z wykorzystaniem akcentów tradycyjnych dla krajobrazu wsi mazurskiej: roślin oraz istniejących starych drzew. Powstała tablica z historią miejscowości, dla upamiętnienia dawnej funkcjonalności terenu położony został kamień z podkową. Teren uzbrojono w oświetlenie solarne i nowe ogrodzenie. Jest on dziś główną atrakcją miejscowości, pełni rolę integracyjną, goszcząc organizowane przez miejscową społeczność główne wydarzenia kulturalno-rekreacyjne wsi. Wykonano modernizację nawierzchni sąsiadującej z terenem drogi, prowadzącej wśród pól i łąk. W zagospodarowaniu uwzględniono potrzeby wsi, marzenia i pasje, co skutkuje tym, że miejsce jest wykorzystywane i często odwiedzane przez mieszkańców. Utrzymanie tych dóbr wymaga częstych spotkań, rozmów, działań, wspólnego rozwiązywania problemów, co sprzyja integracji, odpowiedzialności i motywacji do nowych pomysłów, służących rozwojowi. Dużą pomocą jest Fundusz Sołecki, który pomaga w utrzymaniu terenu i jego rozwijaniu, uzupełnianiu wyposażenia, i in.

Jeruty; siłownia plenerowa i plac zabaw, z prawej strony ścieżka sensoryczna i część ogrodu przed zagospodarowaniem

4. Infrastruktura techniczna

Zabudowa wsi Jeruty przebiega wzdłuż drogi powiatowej nr 1675N. Droga ma nawierzchnię asfaltową i była remontowana w r. 2013. Wzdłuż drogi biegnie chodnik - część

po jednej stronie jest nowa (2011). Wieś jest zwodociągowana - woda płynie z ujęcia w Świątajnie; służy celom bytowo-gospodarczym i rolniczym. Wieś jest zelektryfikowana (pierwsza elektryfikacja - jesień 1960 r.). Zasilanie w energię elektryczną dokonywane jest przez stacje transformatorowe o napięciu 1,5kV/0,4kV. Linie przesyłowe dostarczają energię z Głównego Punktu Zasilania w Szczytnie. Sieć niskiego napięcia ma postać linii napowietrznych, docelowo odbiorcom dostarczany jest prąd za pomocą linii napowietrznych i kablowych. W przeważającej części obszaru zwartej zabudowy funkcjonuje oświetlenie uliczne. Wieś jest wyposażona w infrastrukturę telekomunikacyjną oraz dostęp do internetu drogą bezprzewodową (umowy prywatne mieszkańców z operatorami).

Wieś Jeruty nie posiada kanalizacji sanitarnej. Ścieki bytowo – gospodarcze z gospodarstw rolnych odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych. Brak aktualnej kanalizacji zbiorczej jak i przydomowych oczyszczalni ścieków prowadzi do zagrożeń związanych z ochroną środowiska. W Jerutach podobnie jak w innych miejscowościach należących do Gminy Świątajno brak jest sieci gazowej – mieszkańcy korzystają z gazu butlowego. Na terenie Jerut nie ma kotłowni zbiorczej, budynki ogrzewane są z kotłowni przydomowych. Głównymi paliwami są węgiel oraz drewno.

Ilość gospodarstw domowych wynosi 60. Na terenie wsi działają 2 sklepy spożywczo-przemysłowe. Na terenie sołectwa, wzdłuż drogi krajowej nr 53, gmina posiada tereny do zagospodarowania inwestycyjnego.

działki w okolicach Jerut przy drodze krajowej 53

4. Rolnictwo

Na terenie sołectwa Jeruty działa ok. 70 gospodarstw rolnych (część należy do osób nie zamieszkałych we wsi) o łącznej powierzchni ok. 700 ha. fiz. W strukturze gospodarstw przeważają te o powierzchni do 5 ha. Główna specjalność w działalności rolniczej to hodowla bydła mlecznego.

5. Jaka jest miejscowość Jeruty

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI WSI	
Co ją wyróżnia?	wieś otwarta, przyjazna, położona przy drodze krajowej 53, niedaleko Szczytna, w sąsiedztwie lasu, malowniczy krajobraz
Jakie pełni funkcje?	mieszkaniowe, oświatowe, gospodarcze /rolnicze
Kim są mieszkańcy?	w większości to ludność napływowa, miejscowa (młodsze pokolenie)
Co daje utrzymanie?	prawa zarobkowa poza wsią, rolnictwo, emerytury, renty, zasiłki dla bezrobotnych, pomoc społeczna
Jak są zorganizowani mieszkańcy?	Rada Sołecka (Fundusz Sołecki), Grupa Odnowy Wsi, Rada Rodziców (przy szkole); komunikacja między mieszkańcami wymaga usprawnienia
W jaki sposób rozwiązują problemy?	zgłaszanie do sołtysa, radnych, wójta, urzędu gminy, zebrania wiejskie, dyskusje sąsiedzkie
Jak wygląda wieś? Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	zabudowania wzdłuż drogi powiatowej, posesje zadbane, wieś zwodociągowana, brak kanalizacji, brak funkcjonalnej świetlicy, brak boiska i terenu do rekreacji, wypoczynku, nie wystarczające oświetlenie, zanieczyszczenia na drodze
Jakie są powiązania komunikacyjne?	kursy szynobusu (PKP), autobusu (PKS) - nie wystarczające, przeważa komunikacja samochodowa środkami prywatnymi, pojazdami rolniczymi
Co proponuje się dzieciom i młodzieży?	imprezy (festyny, zabawy, ogniska itp.) wiejskie, do dyspozycji plac zabaw

III. Analiza mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń.

1. Główne problemy wsi i sołectwa.

Główne problemy wsi i sołectwa Jeruty, to:

- bezrobocie i brak dodatkowych źródeł dochodu dla mieszkańców,
- niestabilne warunki pracy w rolnictwie (surowy klimat, niekorzystne zmiany cen na rynku, itp.),
- wymagający remontu i izolacji cieplnej stan elewacji budynku szkoły,
- brak sali gimnastycznej w szkole,
- wymagający poprawy stan estetyki wsi,
- niewystarczająca oferta zorganizowanych form spędzania czasu wolnego mieszkańców (zarówno dzieci jak i dorosłych)
- niewystarczająca aktywność społeczna,
- apatia, zniechęcenie, niezaradność mieszkańców,
- wymagający poprawy stan przepływu informacji i komunikacji,
- nieefektywny transport publiczny,
- wymagający poprawy i modernizacji stan dróg i ciągów komunikacyjnych,
- wymagający poprawy i modernizacji stan oświetlenia miejscowości,
- brak kanalizacji sanitarnej.

2. Mocne strony:

- walory przyrodnicze i krajobrazowe (łąki, równiny, czyste powietrze),
- położenie komunikacyjne przy drodze krajowej, nieduża odległość do miasta Szczytno
- linia kolejowa przebiegająca przy wsi, stacja PKP,
- warunki do turystyki i agroturystyki,
- zaopatrzenie w wodę (wodociąg) , warunki do rozwoju rolnictwa / hodowli,
- rolniczy charakter wsi,
- dysponowanie terenami inwestycyjnymi,
- postępujące zagospodarowanie centrum wsi,
- atrakcyjne miejsce spotkań, lokalnych wydarzeń,
- nowa nawierzchnia drogi przez wieś, ciąg dla pieszych
- działająca szkoła
- świetlica wiejska.

3. Słabe strony:

- wymagające poprawy wyposażenie placu zabaw,
- wymagająca poprawy estetyka miejsc wspólnych wsi,
- zły stan techniczny drogi prowadzącej od drogi krajowej 53 - do wsi, brak chodnika,
- brak oświetlenia przy drodze od dr. krajowej 53 do miejscowości
- nieefektywny transport publiczny,
- ubóstwo społeczne,
- wymagająca poprawy aktywność społeczna, przyzwyczajenia do postaw konsumpcyjnych, oczekiwania na działanie innych

4. Szanse:

- dostępność środków zewnętrznych na rozwój miejscowości,
- poprawa komunikacji (drogi do wsi, ciągi piesze, rowerowe, oświetlenie),
- udział sołectwa w Programie Odnowy Wsi Woj. Warmińsko-Mazurskiego,
- dysponowanie i gospodarowanie funduszem sołeckim,
- promocja miejscowości w gminie i w regionie,
- pojawienie się inwestorów tworzących nowe miejsca pracy,
- rozwój agroturystyki, drobnego przetwórstwa i rolnictwa ekologicznego,
- powstanie Stowarzyszenia, Koła Gospodyń Wiejskich, innych form aktywizacji społecznej,
- dalszy rozwój gospodarstw domowych, ich otoczenia (remonty budynków, nasadzenia roślin, i in.)

5. Zagrożenia:

- wzrost kosztów utrzymania,
- nieprzyjazne procedury i przepisy dotyczące rozwoju działalności gospodarczej i pozyskiwania środków zewnętrznych,
- rosnąca konkurencja ze strony podmiotów zewnętrznych przy pozyskiwaniu środków pomocowych,
- migracje młodych ludzi w poszukiwaniu pracy,
- rosnące bezrobocie,
- starzenie się społeczeństwa, niski przyrost naturalny,
- malejąca liczba dzieci, zamknięcie szkoły,
- wzrost cen, kosztów utrzymania.

IV. Planowane kierunki rozwoju miejscowości

WIZJA STANU DOCELOWEGO	
Co ma wieś wyróżniać?	wieś czysta, estetyczna, zagospodarowane centrum, estetyczna i funkcjonalna świetlica, boisko sportowe
Jakie ma pełnić funkcje?	mieszkaniowe, kulturalno-rekreacyjno-sportowe, rolnicze, usługowe
Kim mają być mieszkańcy?	ludność miejscowa, napływowa i goście osiedlający się we wsi
Co ma dać utrzymanie?	działalność gospodarcza, rolnicza, praca w sferze usługowej we wsi i poza wsią
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i jej mieszkańcy:	Sołtys i rada sołecka, Rada Rodziców (przy szkole), Grupa Odnowy Wsi, organizacje działające we wsi, ludzie aktywni, zintegrowani, zaangażowani w życie wsi, skutecznie komunikujący się ze sobą, podnoszący swoje umiejętności
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	spotkania i zebrania wiejskie, kontakt z sołtysem i radą sołecką, komunikacja sąsiedzka, współpraca wewnątrz wsi i z sąsiednimi wsiami, samodzielne działanie
Jak ma wyglądać wieś, jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	wieś czysta, estetyczna, zadbane i zagospodarowane posesje, zieleń w miejscach publicznych oraz na posesjach prywatnych, zagospodarowanie służące rekreacji i wypoczynkowi, dające możliwość spędzania wolnego czasu, zmodernizowana sieć oświetleniowa, dostęp do kanalizacji
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	zachowanie połączeń PKP i PKS, zmodernizowana linia kolejowa i estetyczny przystanek PKP, wyremontowane drogi, czystość na głównej drodze
Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	zajęcia w świetlicy wiejskiej, zajęcia sportowe, rekreacyjne, do dyspozycji plac zabaw, imprezy (festyny, zabawy, ogniska itp.) wiejskie

1. Dlaczego chcemy odnowy miejscowości:

- chcemy, by nasza wieś się rozwijała - uważamy, że ma takie szanse
- chcemy, by nasz wieś była atrakcyjna dla mieszkańców - chętnie powitamy nowych, którzy w niej się osiedlą,
- chcemy żyć w estetycznym i przyjaznym otoczeniu,
- chcemy, by poprawiły się warunki codziennego życia,
- chcemy korzystać z możliwości wsparcia finansowego dla naszych przedsięwzięć, służących rozwojowi wsi

2. Wizja rozwoju wsi i sołectwa

- ❖ 1. Wieś i sołectwo posiada:
 - świetlicę oraz zadbane i rozwijające się plenerowe miejsce spotkań i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców,
 - sprawne i nowoczesne oświetlenie uliczne,
 - wyremontowane i oznakowane drogi i ciągi piesze, przystanki
 - dobry dostęp do informacji elektronicznej /internet/,
- ❖ 2. Wieś jest estetyczna, czysta, ukwiecona, atrakcyjna dla mieszkańców i przyjezdnych,
- ❖ 3. Społeczeństwo przejawia dużą aktywność i zainteresowanie w działaniu na rzecz swojej miejscowości.
- ❖ 4. Wieś i sołectwo działa na rzecz poprawy estetyki wsi /zagospodarowanie centrum miejscowości, zagospodarowanie posesji, system zbiórki odpadów, samodzielne działania własne mieszkańców w kierunku zadbania o wykonane we wsi prace i udoskonalenia dla ogólnego dobra, utrzymanie porządku i czystości/
- ❖ 5. We wsi panuje twórcza, miła atmosfera; zgoda, jedność, zaradność i optymizm.

Jeruty, zabudowa przy drodze powiatowej 1675N

2. Priorytety rozwoju wsi /cele strategiczne/ i działania

Mając na uwadze problemy wsi i sołectwa Jeruty, mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia, zmierzając ponadto do osiągnięcia stanu opisanego w wizji wsi i sołectwa, można określić następujące priorytety i cele strategiczne:

PRIORYTET I:

Wzrost atrakcyjności poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej

Celem jest zaspokojenie potrzeb społecznych, kulturalnych oraz rekreacyjnych mieszkańców wsi, integracja społeczności wiejskiej, jak również poprawa wizerunku i funkcjonalności wsi.

Jest to możliwe do osiągnięcia dzięki realizacji działań:

1. Kontynuacja działań skupionych wokół świetlicy wiejskiej, poprawa dostępności dla mieszkańców, poprawa wyposażenia, zwiększenie działań zagospodarowujących i rozwijających potencjał społeczny,
2. Kontynuacja działań wokół zagospodarowania centrum wsi, doskonalenie organizacji i wyposażenia plenerowego miejsca spotkań mieszkańców.
3. Budowa boiska sportowego, kontynuacja zagospodarowania terenu - poza szkołą.
4. Kontynuacja doposażenia placu zabaw, terenu zagospodarowanego w centrum wsi.
5. Utrzymanie w atrakcyjnym i uporządkowanym stanie w.w terenu oraz innych miejsc decydujących o estetyce miejscowości.

PRIORYTET II:

Przeciwdziałanie marginalizacji obszarów wiejskich.

Celem jest poprawa warunków życia w tym warunków bezpieczeństwa, co wpłynie na wzrost jakości życia na wsi i przyczyni się do ograniczenia procesów migracji młodzieży ze wsi do miast. Można go osiągnąć dzięki realizacji działań:

1. Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi i podłączenie do oczyszczalni ścieków /oczyszczalnia komunalna w Świętajnie/.
2. Remonty dróg i ciągów komunikacyjnych, oznakowanie dróg, systematyczne odnawianie przystanków komunikacji publicznej, utrzymanie czystości i porządku /droga powiatowa 1675N, droga gminna 19800N, drogi ... (do P.Prusińskiego, droga za P.Szczygielskim
3. Modernizacja i uzupełnienie oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi nr 1675N - przebiegającej przez miejscowość oraz odcinka drogi nr ...od stacji PKP i skrzyżowania z drogą krajową nr 53 – do wsi,
4. Poprawa estetyki wsi / zagospodarowanie posesji, odnowienia budynków, dbanie o czystość i

porządek, nasadzenia roślinności, udział w konkursach /estetyczna posesja/ i akcjach /Dni Ziemi, Sprzątanie Świata i in./ . Uczestnictwo w systemie selektywnej zbiórki odpadów /zawieranie umów na wywóz, prowadzenie segregacji, przeciwdziałanie powstawaniu dzikich wysypisk/. Działania własne w kierunku utrzymania czystości wokół posesji, na terenie całej miejscowości, na przystankach komunikacyjnych.

5. Przeciwdziałanie dewastacjom i niszczeniu dorobku wsi.

PRIORYTET III:

Wzrost aktywności społeczeństwa

Celem jest podniesienie standardu życia i pracy na wsi, zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców, popularyzowanie aktywnego trybu życia i działania na rzecz swojego środowiska, poprawa funkcjonalności i wyglądu wsi, integracja społeczności wiejskiej. Zostanie on osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

1. Organizowanie zajęć dla dzieci i młodzieży:

- zajęcia pozalekcyjne i projekty edukacyjne, konkursy wiedzy o gminie, regionie, zajęcia z zakresu przeciwdziałania zagrożeniom, wycieczki turystyczno-krajoznawcze, rajdy rowerowe, prezentacje, pokazy, imprezy sportowo-rekreacyjne.

Jeruty; występ uczniów podczas uroczystości w szkole

2. Organizowanie czasu wolnego i imprez dla dorosłych:

- spotkania twórców ludowych, prezentacje wytworów pracy, rękodzieła, twórczości

literackiej, wokalne, spotkania hobbystyczne, kursy edukacyjne , wycieczki, imprezy integrujące społeczność, promujące właściwe relacje w rodzinie (Dni Rodziny, Dzień Dziecka, Dzień Matki, Dzień Seniora, kino plenerowe, teatr przy stoliku, Dożynki, Choinka, Mikołajki i in. wydarzenia okolicznościowe), popularyzacja tematyki rolniczej, popularyzacja czytelnictwa.

3. Uczestnictwo w Programie „Odnowa Wsi Warmii Mazur i Powiśla”.

4. Organizowanie się mieszkańców w sformalizowanych grupach /Utworzenie Stowarzyszenia, Koła Gospodyń Wiejskich/.

5. Aktywne gospodarowanie zasobami, w tym funduszem sołeckim.

3. Koszty i harmonogram planowanych przedsięwzięć.

Określony w planie horyzont czasowy dla realizacji wskazanych przedsięwzięć, to lata 2023 - 2030. Źródłami finansowania będą:

- środki w ramach funduszy zewnętrznych, dostępnych w latach 2023-2030
- środki własne Gminy Świętajno, fundusz sołecki,
- środki prywatne

Szczegółowe zestawienie zadań inwestycyjnych oraz przedsięwzięć aktywizujących społeczność i ich opis przedstawia tabela:

Urządzanie i wyposażanie świetlicy wiejskiej - kontynuacja				
opis stanu istniejącego	<i>W ciągu ostatnich lat wykonano wiele działań doprowadzających do wyodrębnienia świetlicy wiejskiej w budynku szkoły oraz poprawę warunków w tzw. starej świetlicy i przystosowanie jej do funkcjonalności sportowej. Działania i prace, w kierunku rozwoju i udoskonalania tych miejsc ich otoczenia, poprawy wyposażenia, zagospodarowania, wykorzystania – wymagają kontynuowania</i>			
cel i przeznaczenie	opis	koszt w tys. zł.	okres realizacji	uwagi /źródła finansowania
<i>Poprawa wyposażenia świetlic, dalsze zagospodarowanie otoczenia</i>	<i>Zakup sprzętu agd, rtv, mebli, gry, sprzęt rekreacyjny, sportowy rozwój placu gier i zabaw, ciągów spacerowo-komunikacyjnych, elementy architektury ogrodowej /zieleni, ławki, pergole, itp./ wyposażenie służące utrzymaniu porządku i czystości, ogrodzenie i oświetlenie terenu</i>	<i>100,00</i>	<i>2023-2030</i>	<i>środki zewnętrzne /PROW, POW, inne dostępne/, fundusz sołecki, budżet gminy</i>
<i>Realizacja zadania pozwoli stworzyć warunki do:</i>				

➤ organizacji zajęć dla dzieci i młodzieży, ➤ organizacji spotkań i imprez sołeckich, ➤ integracji mieszkańców, ➤ rozwoju i upowszechniania kultury, ➤ promocji lokalnej kultury, tradycji, ➤ organizacji szkoleń i kursów dla mieszkańców ➤ poprawy wizerunku miejscowości				
zagospodarowanie centrum wsi Jeruty - kontynuacja				
opis stanu istniejącego	Wieś posiada wydzielone, ogólnodostępne miejsce spotkań plenerowych, służące spędzaniu wolnego czasu, wypoczywaniu, rekreacji integracji mieszkańców. Teren wymaga ciągłego zadbania, utrzymania porządku (m.in. prace ogrodnicze, renowacja elementów drewnianych, naprawa ubytków, uszkodzeń, itp. Rozwój terenu wymaga kolejnych udoskonaleń (poprawa oświetlenia, naprawy ogrodzenia) dotkliwym problemem jest brak dostępu do wody na miejscu			
cel i przeznaczenie	opis	koszt w tys. zł.	okres realizacji	uwagi /źródła finansowania
zaspokojenie potrzeb społecznych, kulturalnych oraz rekreacyjnych mieszkańców wsi, integracja społeczności wiejskiej, poprawa wizerunku i funkcjonalności wsi.	- wykonanie instalacji wodnej – projekt, techn. Dokumentacja i wykonanie wskazane atrakcyjne wykończenie na zewnątrz - aranżacje pasujące do istniejącego charakteru miejsca studnia np. , murki kamienne itp.	20, 00	2023-2025	środki zewnętrzne /m.in.POW,inne dostępne /, budżet gminy, fundusz sołecki, partycypacja mieszkańców
Realizacja zadania pozwoli stworzyć warunki do: ➤ kontynuacji estetycznego urządzenia centrum miejscowości ➤ utrzymania zieleni, ogrodu ➤ organizacji spotkań i imprez sołeckich, ➤ integracji mieszkańców, ➤ wypoczynku i rekreacji, spędzania wolnego czasu, ➤ rozwoju i upowszechniania kultury, ➤ promocji lokalnej kultury, tradycji, ➤ organizacji szkoleń i kursów dla mieszkańców ➤ wykonywania czynności porządkowych ➤				
budowa kanalizacji sanitarnej				
opis stanu istniejącego	Wieś nie posiada systemu kanalizacji sanitarnej. Istniejący system usuwania nieczystości płynnych z gospodarstw domowych oraz podmiotów gospodarczych to szamba. Nieczystości wywożone są do oczyszczalni ścieków transportem samochodowym. Nie jest to stan zadowalający pod względem zarówno estetycznym jak i wymogów ochrony środowiska			
cel i przeznaczenie	opis	koszt w tys. zł.	okres realizacji	uwagi /źródła finansowania
stworzenie warunków	budowa w msc. Jeruty kanalizacji sanitarnej wraz z	2 000,00	2023-2030	środki zewnętrzne,

racjonalnej gospodarki odpadami i ochrony środowiska, podniesienie standardu zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej i produkcji rolniczej	przyłączami do budynków. Odprowadzenie nieczystości do oczyszczalni ścieków poprzez połączenie z istniejącą siecią kanalizacyjną odtworzenie nawierzchni dróg i uporządkowanie terenu po inwestycji			budżet gminy
Realizacja zadania pozwoli stworzyć warunki do: ➤ realizacji wymogów i zasad ochrony środowiska, ➤ poprawy estetyki miejscowości, ➤ realizacji racjonalnej gospodarki nieczystościami, ➤ poprawy poziomu zagospodarowania miejscowości				
remonty dróg, ciągów pieszych				
opis stanu istniejącego	Drogi oraz ciągi piesze, występujące w sołectwie Jeruty, wymagają systematycznych działań, umożliwiających racjonalne i bezpieczne użytkowanie. Część dróg ma nawierzchnię gruntową, ulegającą szybkiemu niszczeniu (warunki pogodowe, użytkowanie przez pojazdy osobowe, środki komunikacji publicznej, pojazdy gospodarcze i rolnicze).			
cel i przeznaczenie	opis	koszt w tys. zł.	okres realizacji	uwagi /źródła finansowania
rozwój infrastruktury komunikacyjnej, poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, poprawa komfortu użytkowników dróg i ciągów pieszych, poprawa estetyki	remont drogi powiatowej przebiegającej przez msc. Jeruty/1675N/, od drogi krajowej - do zabudowań w miejscowości; wydzielenie ciągu dla pieszych, rowerów, wykonanie oświetlenia, wyposażenie w urządzenia towarzyszące (ławki, kosze na odpady itp.)	400, 00	2023-2030	środki zewnętrzne /m.in.budżet powiatu/, budżet gminy
	remont /nawierzchnia utwardzona/asfaltowa- drogi żwirowej do dr.krajowej nr 53 w kier. Świętajna i ul. Kościelnej)	1000, 00	2023-2030	
	remont drogi gruntowej – nawierzchnia żwirowa - do P.Prusińskiego)			
	remont drogi gruntowej – nawierzchnia żwirowa – za p. Szczygielskim)			
	remonty dróg gminnych na	50,00/ rok	2023-2030	

	teren sołectwa, konserwacje, naprawy bieżące i utrzymanie		na bieżąco	
Realizacja zadania pozwoli stworzyć warunki do: ➤ racjonalnego korzystania z ciągów komunikacyjnych, ➤ poprawy estetyki miejscowości, ➤ poprawy bezpieczeństwa, ➤ rozwoju działalności gospodarczej i rolnictwa, ➤ poprawy poziomu zagospodarowania miejscowości				
Oświetlenie i wyposażenie towarzyszące boiska sportowego wielofunkcyjnego				
opis stanu istniejącego	Wieś posiada boisko wielofunkcyjne przy szkole. Brak oświetlenia, btrak szatni-wiaty np., sanitariatu, dostępu do wody utrudnia dostępność, właściwe wykorzystanie, utrudnia utrzymanie porządku, itp.			
cel i przeznaczenie	opis	koszt w tys. zł.	okres realizacji	uwagi /źródła finansowania
zapewnienie warunków do rozwoju sportu i rekreacji, podniesienie poziomu zdrowia, stworzenie mieszkańcom wzrostu aktywności i możliwości zagospodarowania czasu wolnego, poprawa warunków korzystania	wyposażenie boiska sportowego, wielofunkcyjnego w oświetlenie, wiatę-szatnię, ławki/ławostoly, itp, dostęp do wody, sanitariatu	100, 00	2023-2023	środki zewnętrzne, budżet gminy, fundusz sołecki, współudział mieszkańców
Realizacja zadania pozwoli stworzyć warunki do: ➤ rozwoju zainteresowań, umiejętności sportowych, ➤ spędzania czasu wolnego, ➤ poprawy aktywności mieszkańców, ➤ poprawy estetyki miejscowości, ➤ poprawy poziomu zagospodarowania miejscowości, ➤ poprawy stanu zdrowia mieszkańców				
organizacja wydarzeń kulturalnych, zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych				
opis stanu istniejącego	Zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży odbywają się poza msc. Jeruty w ośrodkach kultury, instytucjach kultury, placówkach specjalistycznych, itp. Tymczasem w miejscu zamieszkania również istnieje potrzeba udziału w zajęciach rozwijających zainteresowania, pozwalająca na pożyteczne spędzenie wolnego czasu. Ze względów komunikacyjnych oraz ekonomicznych (ograniczenia w transporcie publicznym, koszty dojazdów, czas dojazdów) trudno mieszkańcom realizować w/w potrzeby poza miejscem zamieszkania. W ostatnim czasie zwiększa się potrzeba zagospodarowania wolnego czasu osób starszych; dorosłych, seniorów, itp. Msc. Jeruty posiada warunki lokalowe do realizacji w/w przedsięwzięć (szkoła, plac w centrum wsi, świetlica, boisko)			
cel i przeznaczenie	opis	koszt w tys. zł.	okres realizacji	uwagi /źródła finansowania

podniesienie poziomu aktywności i integracji społecznej, zagospodarowanie czasu wolnego, nauka i edukacja, rozwój umysłowy i sportowy stworzenie warunków do powstania form organizacji społecznej	organizacja zajęć pozalekcyjnych, realizacja projektów edukacyjnych, kulturalnych, konkursy wiedzy o gminie, regionie, imprezy kulturalne, zawody sportowe, wycieczki turystyczno - krajoznawcze, rajdy rowerowe, prezentacje, pokazy, spotkania twórców ludowych, popularyzacja rękodzielnictwa, tematyki myśliwskiej, zajęcia Seniorów, wydarzenia kulturalne (kino plenerowe, teatr przy stoliku, wieczór z muzyką), rekreacyjne	30 / rok	cyklicznie 2023-2030	środki zewnętrzne, budżet gminy, fundusz sołecki, współudział mieszkańców
Realizacja zadania pozwoli stworzyć warunki do: ➤ wykorzystania istniejących zasobów ➤ zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców ➤ integracji społeczności wiejskiej, ➤ rozwoju zainteresowań, umiejętności ➤ spędzania czasu wolnego, ➤ poprawy aktywności mieszkańców,				
poprawa estetyki wsi - kontynuacja				
opis stanu istniejącego	Estetyka wsi jest tematem wymagającym zaangażowania niezależnie od czasu i pory. Estetyczna i zadbane wieś jest podstawą do dobrego samopoczucia i satysfakcji oraz optymizmu mieszkańców, wpływa korzystnie na wizerunek i ocenę osób przyjezdnych. W ciągu ostatnich lat wieś sporo osiągnęła w zakresie poprawy estetyki i wymaga to kontynuowania. Tymczasem nie wszyscy mieszkańcy zdają sobie sprawę że wizerunek ich miejscowości zależy w dużej mierze od nich samych.			
cel i przeznaczenie	opis	koszt w tys. zł.	okres realizacji	uwagi /źródła finansowania
zagospodarowanie posesji, odnowienia budynków, dbałość o czystość i porządek, racjonalna gospodarka odpadami	działania informujące i edukacyjne w zakresie racjonalnego korzystania ze środowiska, zawieranie umów na odbiór odpadów, wykonywanie działań porządkowych na terenie posesji i w miejscach publicznych, nasadzenia roślinności, udział w konkursach /estetyczna posesja/ i akcjach /sprzątanie świata/, prezentacje dorobku /stoiska wiejskie	10 / rok	cyklicznie 2015-2020	środki zewnętrzne, budżet gminy, udział mieszkańców
Realizacja zadania pozwoli stworzyć warunki do: ➤ poprawy wizerunku miejscowości ➤ zaspokojenia potrzeb mieszkańców ➤ integracji społeczności wiejskiej,				

➤ poprawy standardu życia i pracy, ➤ poprawy aktywności mieszkańców				
Remont i modernizacja drogi powiatowej (od skrzyżowania z dr. krajową nr 53 w kierunku wsi)				
opis stanu istniejącego	Istniejąca droga jest zbyt wąska, posiada zniszczoną nawierzchnię z ubytkami na krawężniach drogi, nie ma ciągu dla pieszych, rowerzystów jak i oświetlenia. Stwarza to niekorzystne warunki dla mieszkańców, utrudnia dostęp do komunikacji, zagraża bezpieczeństwu użytkowników			
cel i przeznaczenie	opis	koszt w tys. zł.	okres realizacji	uwagi /źródła finansowania
poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, poprawa komfortu użytkowników dróg i ciągów pieszych, poprawa estetyki	Wykonanie nowej nawierzchni, poszerzenie drogi, wyznaczenie miejsca na ciąg pieszy i rowerowy, wykonanie ich, wykonanie oświetlenia przy drodze, zaopatrzenie w urządzenia towarzyszące (ławki, kosze, itp.)	500	2023-2026	środki zewnętrzne, budżet powiatu, budżet gminy,
Realizacja zadania pozwoli stworzyć warunki do: ➤ zaspokojenia potrzeb zawodowych (dojazdy do pracy) oraz społecznych mieszkańców ➤ integracji społeczności wiejskiej, ➤ rozwoju zainteresowań, umiejętności ➤ zapewnienia bezpieczeństwa i komfortu użytkowników				
Remont elewacji budynku szkoły, termomodernizacja				
opis stanu istniejącego	Szkoła posiada starą, zabytkową bryłę budynku, z licznymi uszkodzeniami w elewacji zarówno od strony drogi jak i podwórka. W architekturze budynku są elementy zabytkowe, oryginalne wymagające renowacji i zachowania. Elewacja wymaga remontu wraz z wykonaniem termomodernizacji /izolacji cieplnej.			
cel i przeznaczenie	opis	koszt w tys. zł.	okres realizacji	uwagi /źródła finansowania
Zabezpieczenie elewacji, zapobieganie degradacji. docieplenie, wykonanie nowego pokrycia ścian budynku – poprawa wizerunku, trwałości	Wykonanie nowej elewacji budynku	300	2024-2025	środki zewnętrzne, budżet gminy,
Realizacja zadania pozwoli stworzyć warunki do: ➤ poprawy warunków nauki i pracy, spędzania czasu, ➤ poprawy wizerunku miejscowości, ➤ zaspokojenia potrzeb mieszkańców,				

➤ <i>integracji społeczności wiejskiej,</i>➤ <i>poprawy aktywności mieszkańców</i>

V. System wdrażania i monitoringu Planu

Wdrażanie Planu rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy Świątajno. Wykonawcą uchwały będzie Wójt Gminy Świątajno. Realizacja Planu, jego bieżąca aktualizacja następować będzie w ramach przygotowywania i realizacji budżetów gminy w kolejnych latach, przy udziale mieszkańców wsi i sołectwa Jeruty.

Plan będzie dla mieszkańców źródłem informacji na temat przewidywanych i zaplanowanych w kolejnych latach budżetowych zadań do realizacji, a także o postępach prowadzonych prac.

Monitorowanie przedsięwzięć - dbałość o prawidłowy przebieg przez cały czas ich trwania - polegać będzie na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych. W monitoringu udział wezmą wszystkie jednostki organizacyjne gminy oraz urząd gminy i jego komórki organizacyjne. Monitorowanie odbywać się będzie w formie bezpośredniej - dokonywanie wizji lokalnych, ocena rzeczywistego stanu realizacji działań oraz pośredniej - sprawozdawczej; analizowanie dokumentacji, zestawień, rozliczeń, statystyk, itp. materiałów.

VII. Podsumowanie

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków życia i pracy mieszkańców. Opracowanie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w

ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2023-2030, działanie 'Odnowa i rozwój wsi' jak również stanowić będzie wytyczne dla władz gminy Świątajno przy opracowaniu kierunków rozwoju poszczególnych miejscowości. Celem działania 'Odnowa i rozwój wsi' jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokajanie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości regionalnej społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i

specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Plan Odnowy Miejscowości Jeruty przewiduje w ciągu najbliższych 7 lat wykonanie kilku zadań. Ich istotą jest pobudzenie aktywności lokalnego środowiska, stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczno-kulturową jak również wsparcie infrastrukturalne miejscowości. Zakładane priorytety i cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi poprzez rozwój kultury, edukacji, sportu i rekreacji. Ponadto realizacja Planu ma służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w działania na rzecz własnego środowiska oraz rozwojowi organizacji społecznych.

ANKIETA DLA MIESZKAŃCÓW SOŁECTWA JERUTY

Szanowni Państwo! Celem ankiety jest poznanie Państwa zdania na temat wizerunku wsi, poziomu życia we wsi, atrakcyjności wsi oraz oczekiwanych zmian. Dziękuję za jej wypełnienie.

Informacja o osobie wypełniającej ankietę: ☐ Kobieta	Wiek: ☐ ... - 20
--	--

☐ Mężczyzna	☐ 21 – 40 ☐ 41 – 60 ☐ 61 – ...
------------------------------------	---

1. Czy wizerunek / wygląd wsi jest dla Państwa ważny?

☐ tak	☐ raczej nie
☐ raczej tak	☐ nie

2. Czy ważne jest dla Państwa czyste środowisko naturalne?

☐ tak	☐ raczej nie
☐ raczej tak	☐ nie

3. Co najbardziej upiększyłoby Państwa miejscowość?

☐ remont dróg i parkingów	☐ remont świetlicy
☐ uzupełnienie oświetlenia	☐ nowa wiata / zadaszenie do spotkań
☐ nowa sala gimnastyczna	☐ wykonanie sceny
☐ nowe boisko	☐ zadbane obejścia / podwórka
☐ ławki, stojaki na rowery, kosze na śmieci	☐ inne ...

4. Na co najbardziej Państwo narzekacie w swojej miejscowości?

☐ na zły stan techniczny dróg i parkingów	☐ na niską aktywność społeczną mieszkańców
☐ na brak miejsca do spędzania wolnego czasu	☐ na słabe więzi społeczne
☐ na brak pracy / perspektyw	☐ na zbyt mało atrakcji / propozycji spędzania wolnego czasu
☐ na odpływ młodzieży	☐ inne ...

5. Co Państwa zdaniem najbardziej przyczyniłoby się do polepszenia warunków życia mieszkańców?

☐ poprawa stanu dróg i oświetlenia, budowa parkingów	☐ organizacja kółek zainteresowań dla mieszkańców (zarówno dzieci, jak i dorosłych)
☐ organizacja festynów / pikników wiejskich integrujących mieszkańców	☐ inne ...
☐ poprawa estetyki wsi	

6. Czy spotykalibyście się Państwo częściej w grupach sąsiedzkich, gdyby we wsi były organizowane różne formy wypoczynku i rekreacji?

☐ zdecydowanie częściej	☐ wolę spędzać czas w domu
☐ raczej nie	☐ jest mi to obojętne
☐ obecny kontakt jest wystarczający	

7. Gdzie najchętniej spędzają Państwo wolny czas ?

☐ w domu „przed telewizorem”	☐ na spacerze
☐ ze znajomymi	☐ inne ...
☐ aktywnie uprawiając sport / rekreację	

8. Jak chcieliby Państwo, aby Państwa dzieci spędzały wolny czas?

☐ w domu „przed telewizorem”	☐ na zorganizowanych kółkach zainteresowań
☐ uprawiając sport	☐ inne ...
☐ ze znajomymi „na podwórku”, placu	

zabaw itp.	
------------	--

9. Co Państwa zdaniem ma dla mieszkańców wsi największe znaczenie w życiu codziennym ?

☐ zgodnie i zorganizowane sąsiedztwo	☐ czyste środowisko naturalne
☐ czyste i uporządkowane otoczenie	☐ inne ...

10. Jaki jest Państwa ideał wsi ?

☐ wieś czysta i zadbane	☐ nie ma ideału
☐ wieś taka, jaka jest	☐ inne ...
☐ wieś życzliwych sąsiadów, działających wspólnie	

11. Czy Państwa wieś podoba się Państwu ?

☐ tak, bardzo	☐ nie, wcale
☐ tak sobie	☐ nie mam zdania
☐ jest mi to obojętne	

12. Czy jesteście Państwo skłonni zaangażować się w pracę na rzecz wsi poprzez udział w różnych akcjach społecznych ?

☐ tak	☐ raczej nie
☐ raczej tak	☐ nie

13. Czy przyjęty w Państwa wsi sposób przekazywania informacji / ogłoszeń jest skuteczny?

☐ tak	☐ raczej nie
☐ raczej tak	☐ nie

14. Co najbardziej podoba się Państwu w swojej miejscowości? Proszę podać jej zalety.

☐

15. Co najmniej podoba się Państwu w swojej miejscowości? Proszę podać jej wady.

☐

16. Dodatkowe opinie / sugestie (dowolne).